

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ
БИЛИМ БЕРҮҮНҮН САПАТЫН БААЛОО ЖАНА МААЛЫМАТ
ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫН УЛУТТУК БОРБОРУ

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДАГЫ ОКУУЧУЛАРДЫН
ФУНКЦИОНАЛДЫК САБАТТУУЛУГУНУН АБАЛЫН
АНЫКТОО МОНИТОРИНГИ**

6-КЛАСС

А ВАРИАНТЫ

Областы, шаары, району _____

Мектеп _____

Мектептин коду: (администратор

--	--

толтурат)

Окуучунун аты-жөнү _____

Окуучунун идентификациялык
номери: (администратор толтурат)

--	--

МАТЕМАТИКА

1-бөлүм 4 суроодон турат

СУРОО 1. Тендемени чыгаргыла: $3-4x=5$

(А) 0,5

(Б) 2

(В) -2

(Г) -0,5

СУРОО 2. $\frac{3}{4}$ бөлүгү 12км ди түзгөн жолду ремонттошту. Жолдун узундугу канча?

(А) 9 км

(Б) 16 км

(В) $\frac{1}{9}$ км

(Г) $\frac{1}{16}$ км

СУРОО 3. x тин кандай маанисинде $\frac{3}{4} = \frac{x+2}{8}$ пропорциясы туура?

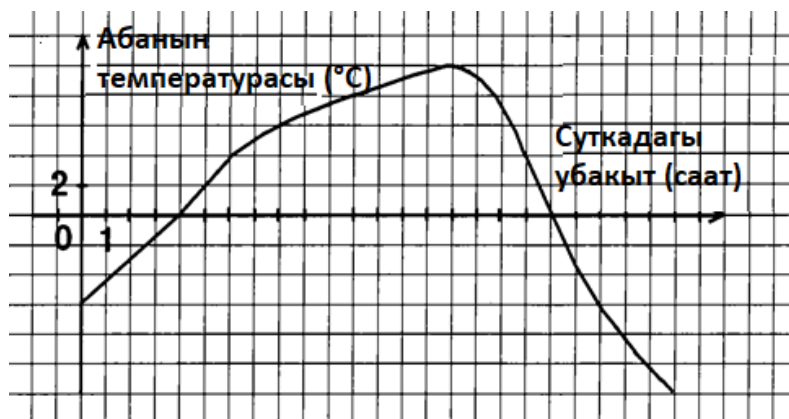
(А) $5\frac{1}{2}$

(Б) $8\frac{2}{3}$

(В) 22

(Г) 4

СУРОО 4. Сүрөттө бир сутка ичинде абанын температурасынын өзгөрүүсү көрсөтүлгөн.

СУРОО 4.1. Сутканын кайсы убакытында температура эң төмөн болгон? Графикти пайдаланып, тапкыла.

- (А) 0 с.
- (Б) 15 с.
- (В) 24 с.
- (Г) 4 с. и 19 с.

СУРОО 4.2. Саат 11 де температура кандай болгон? Графикти пайдаланып, тапкыла.

- (А) 4°
- (Б) 7°
- (В) 8°
- (Г) 9°

2-бөлүм 3 тапшырмадан турат БАДЫРАҢДАРДЫ ОТУРГУЗУУ

«Бадыраңдарды отургузуу» текстин окугула. Суроолорго жооп бергиле.

Айылдын мектебинде биология мугалими окуучулары менен бирге дайыма мектептин жерине жашылча эгишет. Балдар эмгегинин үзүрүн пенсионерлерге таратышат. Быйыл жазда балдар мол түшүм алуу үчүн кайсы бадыраңдын кайсы түрүн отургузуу керектигин талкуулашты. Алар Асанга бадыраңдын түрдүү сортторунун өзгөчөлүктөрү тууралуу маалымат чогултууну тапшырышты. Асан чоң энеси колдонгон таблицаны алып келди (1-таблицаны карагыла)

Таблица 1

Бадыраңдын аттары	Бышуу убактысы (күн)	Түшүмдүүлүгү (кг/ кв. м)	Салмагы (г)	Эскертүү
Апрельский	45-55	15-20	200-250	Салатка
Буран	40-42	10-12	90-110	Консервалоого
Зозуля	46-48	8-15	160-290	Салатка
Застольный	45-50	8-10	90-110	Туздоого
Изумруд	45-47	15-20	150-200	Туздоого
Легенда	52-54	9-10	150-160	Консервалоого
Дачный	43-45	10-12	90-120	Туздоого
Сентябрьский	62-70	9-10	300-400	Туздоого

Тапшырма 1 / 2

Балдар бул таблицадан жай мезгилинде салатка колдонулган бадыраңдын сортун тандап алууну чечишти. Бул сорттун бышуу мөөнөтү эрте жана түшүмдүүлүгү жогору болушу керек.

Бадыраңдын ушул сортунун атын жазгыла.

Тапшырма 2 / 2

Балдар ар бири 4,5 кв. метр аянтка ээ болгон эки бакчага бадырандын «Апрельский» сортун отургузууну пландашты. Алар 1-таблицадагы маалыматтарды колдонуу менен бул сорттун болжолдуу түшүмүн эсептөөнү чечишти.

Айбек эң аз түшүмдүүлүк көрсөткүчүн, ал эми Асан – эң жогорку түшүмдүүлүктү колдонууну сунуштады (1-таблицаны карагыла). Мугалим түшүмдүүлүктүн так көрсөткүчү Айбек менен Асан сунуш кылган көрсөткүчтөрдүн орточо арифметикалык көрсөткүчү экенин айтты.

Мугалим сунуштаган көрсөткүчтү колдонуп, эки бакчага отургузулган бадырандардын болжолдуу түшүмү кандай болоорун эсептегила?

Жообуңарды сан түрүндө жазгыла. Жообуңарды килограмм менен жазып, бүтүн санга чейин тегеректегиле.

кг

Тапшырма 3 / 2

Айбек түшүмдү көбөйтүш үчүн бадырандар ар кандай жер семирткичтер менен азыктанууга муктаж экенин чоң энесинен билди. Балдарды керектүү жер семирткичтер тууралуу маалымат берүү үчүн Айбек чоң энеси колдонгон таблицаны алып келди (2-таблицаны карагыла).

Таблица 2. Бадыранды азыктандыруунун болжолдуу дозалары

Азыктанды-руунун убактысы	Аммиак селитрасы, 1 кв. метрге	Суперфосфат, 1 кв. метрге	Калий сульфиди, 1 кв. метрге
Жемиш бергенге чейин	10 л сууга 5 г	10 л сууга 20 г	10 л сууга 10 г
Жемиш берүү учурунда	10 л сууга 15 г	10 л сууга 20 г	10 л сууга 20 г

Балдар бадыранды мөмө берер алдында суперфосфат менен кантип азыктандырыш керек экенин үйрөнүүнү чечишти. 4,5 кв. метрге жакын аянттагы бадыран бакчасын азыктандыруу үчүн болжол менен канча грамм суперфосфатты канча тиешелүү сандагы литр сууга эритүү керек?

Суроого жообуңарды сан менен эки жерге жазгыла.

Суперфосфат: г.

Суу: л.

ОКУУ ЖАНА ТҮШҮНҮҮ

1-бөлүм 6 тапшырмадан турат

«Ит кабанаак болот» текстин окугула. Суроолорго жооп бергиле.

ИТ КАБАНААК БОЛОТ

Иттер - укмуштуудай жандыктар болушат. Эгерде алар тааныш жана достук мамиледе болсо. Бирок андай жоош эмес иттер да болот. Көбүнчө алар жапайы иттер. Алардын ээси жок болгондуктан жана аларга эч ким кам көрбөгөндүктөн алар адамды дос деп эсептешпейт. Эгерде мындай иттер бир үйүргө чогулса, алар өтө коркунучтуу болуп калышат. Алар аябай жинденгенде, тийишпесе да адамга кол салып, тиштеп салышы мүмкүн. Муну болтурбаш үчүн, бир нече маанилүү эрежелерди билүү керек.

Иттер адатта "өзүмдүкү" деп эсептеген аймакты кайтарышат. Бул ээн жер, курулуштун тегерегиндеги аян, унаа токтотуучу жай болушу мүмкүн. Мындай жерлерге чондор жок такыр эле барбаган жакшы. Алар тынч жатып же отура бериши мүмкүн, бирок чоочун адам келе жатканда капысынан секирип, тиштеп алчудай жулунуп, үрө башташат.

Мындай кырдаалда өзүн жоготпоо маанилүү. Эң негизгиси, **КАЧПОО КЕРЕК.**

Эгер адам чуркаса, ит аны кууп жеткиси келет. Анын жаратылышы ушундай. Иттердин катуу үргөнү, албетте, коркунучтуу. Бирок эсинде болсун: эгер ит үрүп жатса – демек, ал алдын ала эскертип жатат. Ал сенин кеткениңди каалап жатат. Сен ага баарын түшүндүм жана «анын» аймагынан кетүүгө макулмун дегениңди көрсөт.

Дароо токтогун.

Андан кийин иттерге ишенимдүү, токтоо үн менен сүйлө. Кыйкырганга аракет кылба, анткени кыйкырык аларды чочутат жана жиндерин келтирет. Сенин үнүң бек жана жагымдуу чыгуусуна аракет кыл. Эмнени айтуу маанилүү эмес, ыр окусаң дагы болот, негизгиси – кандай маанай менен айтканың. Алардын бир аз тынчтанганын күт. Анан жай жана акырындык менен келген жагыңа жыла башта, бирок аларга артың менен бурулба.

ЭЧ УБАКТА КАЧПА!

Кескин кыймылдарды кылба, алардын көзүнө үңүлө караба. Колдорунду булгалаба.

«Алардын» ээлигинен чыккандан кийин, алар сенин артыңан ээрчибей калышат, токтоп дагы кандайдыр бир убакка чейин алыстан үрүшөт.

ЭМИ КАЙРЫЛЫП КАДИМКИ КАДАМ МЕНЕН БАССА БОЛОТ, БИРОК – КАЧПОО КЕРЕК.

Жапайы иттерге караганда кээ бир тукумдагы иттер алда канча коркунучтуу болушат, алар табияттан кол салууга жаратылган.

Эч качан мындай ит менен ойноого аракет кылба, ага колунду сунба. Эгерде анын жиби жок болсо, такыр жолобо. Эсин чакырып ага: «Итиңизди чакырып аласызбы, мен өтүп кетейин» деп сылык айт. Эч качан мындай иттин кожоюнуна кыйкырба жана орой сүйлөбө. Ал сени ага кол салып жатат деп тиштеп салышы мүмкүн.

Эсинде болсун, тааныш ит болсо дагы, айрым учурларда, тамак жеп жатканда же жаңы туулган күчүктөрү болгондо, ал каардуу жана коркунучтуу болуп калуусу мүмкүн. Ал каршы эмес экенине ынанмайынча аларга жакындаба.

(Л. Петрановскаяныкы боюнча)

Тапшырма 1 / 1

Тексттин негизги максаты эмне?

БИР туура жоопту белгилегиле.

- (А) Эмне үчүн бейтаныш иттерден коркуш керек экенин түшүндүрүү
- (Б) Итке жолукканда өзүн кандай алып жүрүү керек экенин айтып берүү
- (В) Иттердин адамдар менен кантип «сүйлөшөөрүн» көрсөтүү
- (Г) Иттердин жакшы, акылдуу жана ишеничтүү экенине ишендирүү

Тапшырма 2 / 1

Кайсы билдирүүдө тексттин мазмуну туура берилген?

БИР туура жоопту белгилегиле.

- (А) Ачуулуу итке жолуксаң, мүмкүн болушунча тезирээк кетип кал
- (Б) Иттерге мүнөздүү сезимдерди жана инстинкттерди эске ал
- (В) Итке сен андан күчтүү экениңди көрсөт, сенден корксун
- (Г) Ит дайыма адамдын досу экенин унутпа

Тапшырма 3 / 1

Жапайы ит менен жолугушууда кандай жүрүм-турум эрежесин автор эң маанилүү деп эсептейт?

Так туюндуруп жазгыла.

Тапшырма 4 / 1

Төмөндө эки ырастоо бар. Ар бир ырастоо үчүн тексттен эмне үчүн мындай жүрүм-турумга жол бербөө керектигин түшүндүргөн **сүйлөмдү таап**, ырастоонун жанына **жазгыла**.

А. Иттин ээсине кыйкыруу.

Б. Иттердин үйүрүнөн качуу.

Тапшырма 5 / 1

Бала жапайы итке жолукканда жүрүм-турумдун кандай ТӨРТ эрежесин бузду? Аларды жазгыла.

1-эреже. _____

2-эреже. _____

3-эреже. _____

4-эреже. _____

Тапшырма 6 / 1

«Ит кабааак болот» текстине таянып, сүрөттөрдөгү кайсы иттерге азыр жакындабоо керек экенин аныктагыла.

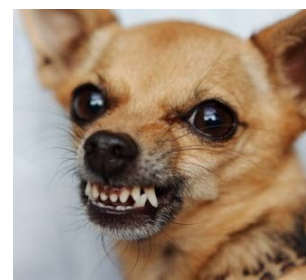
1

2

3

4

БАРДЫК туура жоопторду белгилегиле.

- (А) 1
- (Б) 2
- (В) 3
- (Г) 4

2-бөлүм 4 суроодон турат

Текстти окуп чыгып, суроолорго жооп бергиле.

СУРОО 1. Өспүрүмдөрдүн канча пайызы дээрлик күн сайын телевизор көрүшөт? *Жообун жазгыла.*

СУРОО 2. Эгерде бала күнүнө орто эсеп менен 4 саат контент (мазмун) колдонсо, анда өспүрүмдөр канча жаштан баштап телекөрсөтүүнүн (телевидениенин) күйөрманы болуп калышат? *Жообун жазгыла.*

СУРОО 3. 13-15 жаштагы өспүрүмдөр канча контент колдонушат? *Жообун жазгыла.*

СУРОО 4. 11-13 менен 13-15 жаштагы өспүрүмдөрдүн арасындагы күнүнө орточо колдонулган контенттин айырмасы канча саат? *Жообун жазгыла.*

ТАБИЯТ ТААНУУ 1-бөлүм 5 тапшырмадан турат

Текстти окугула. Тапшырмаларды аткаргыла.

УРУК ӨНҮП ЧЫГАБЫ?

Текст 1

Күчтүү жана чоң өсүмдүктөр дагы өзүнүн жашоосун кичинекей уруктан баштаары Максатты дайыма тан калтырчу. Бирок мындай укмуштуу нерсе болушу үчүн эмне керек? Анткени, Максат дачадагы участогунан да ар бир үрөн өнбөй турганын билчү.

Тапшырма 1 / 1

Уруктун өнүп чыгышы үчүн кандай шарттар керек?

Жооптун үч туура вариантын белгилегиле.

- (А) Кычкылтек
- (Б) Жер семирткич
- (В) Суу
- (Г) Көмүр кычкыл газы
- (Д) Жылуулук

Өсүмдүктүн өсүндүсү

Текст 2

Үрөндөр өнүп чыгышы үчүн керектүү нерселердин бардыгын ала алабы же жокпу, бул уруктарды топуракка себүүдө белгилүү бир эрежелердин сакталышынан дагы көз каранды.

Тапшырма 2 / 1

Уруктарды себүүдө эмнеге өзгөчө көңүл буруу керек?

Жооптун туура үч варианттын белгилегиле.

- (А) Себүүнүн терендиги
- (Б) Сутканын убактысы
- (В) Себүүнүн мөөнөттөрү
- (Г) Шамалдын багыты
- (Д) Топурактын сапаты

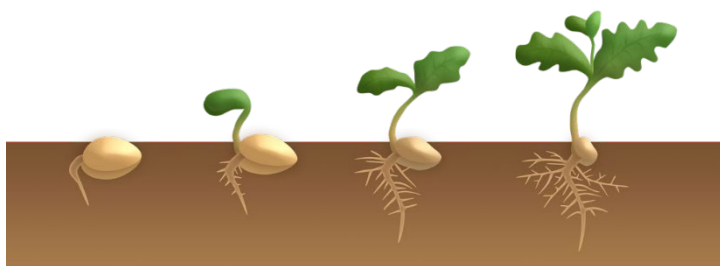
Текст 3

Максат уруктун өнүү процесси, уруктун тыныгуу абалынан түйүлдүктүн өсүү жана өсүндүнүн өнүгүүсү менен таанышты.

Тапшырма 3 /1

Эмне үчүн урук өнүп баштаганда түйүлдүктүн тамырчасы башка органдарына салыштырмалуу бат өсүп баштайт?

Бир үлүштүү өсүмдүктүн уругунун түзүлүшү.
(буудай)

Үрөндүн өнүү этаптары

Жообуңарды жазгыла.

Текст 4

Максат эксперимент өткөрүүнү чечти. Ал эки айнек идиш алып, алардын түбүнө салфеткаларды салып, ал жакка буурчактын уруктарын жайгаштырып, бир аз суу куйду. Бир идишти уруктары менен караңгы жерге койду, ал эми экинчисин терезенин текчесине калтырды. Максат 5 күндөн кийин караңгы жерде турган идиште да, терезеде турган идиште да бирдей сандагы буурчактын уругу өнүп чыкканын байкаган.

Караңгы жерде турган уруктар

Терезенин текчесинде турган уруктар

Тапшырма 4 / 1

Максат экспериментинин жыйынтыгына жараша кандай корутунду чыгарды?

Жообуңарды жазгыла.

Тапшырма 5 / 1

Өсүмдүктөрдүн уруктарында кандай белок бар?

Жооптун туура бир варианттын белгилегиле.

- (А) Фибриноген
- (Б) Клейковина
- (В) Фибрин
- (Г) Гемоглобин

2-бөлүм 5 тапшырмадан турат

ЖЕРДИН СУУ КАТМАРЫ

Текстти окугула. Суроолорго жооп бергиле.

Текст 1

Жер планетасынын өзгөчөлүгү бул анын үстүндө уникалдуу заттын - суунун болушу. Биздин планетадагы бардык суулар бирдиктүү үзгүлтүксүз катмар - гидросфераны түзүшөт.

Гидросфера суунун атмосферада таралышынын жогорку чегинен баштап литосферадагы жер астындагы суулар жаткан төмөнкү чегине чейин созулат. Гидросфераны Дүйнөлүк океанга, континенттик сууларга жана мөңгүлөргө, ошондой эле жер астындагы сууларга бөлүшөт. Гидросферага ошондой эле атмосферанын суу буусу, топурактын нымдуулугу жана тирүү организмдердин курамындагы суулар кирет.

Гидросферанын бардык бөлүктөрү бири-бири менен тыгыз байланышта, алар бир абалдан экинчи абалга өтүп, суунун айлануусун түзүшөт. Суу айлануусунун кыймылдаткыч күчү болуп Күндүн энергиясы саналат.

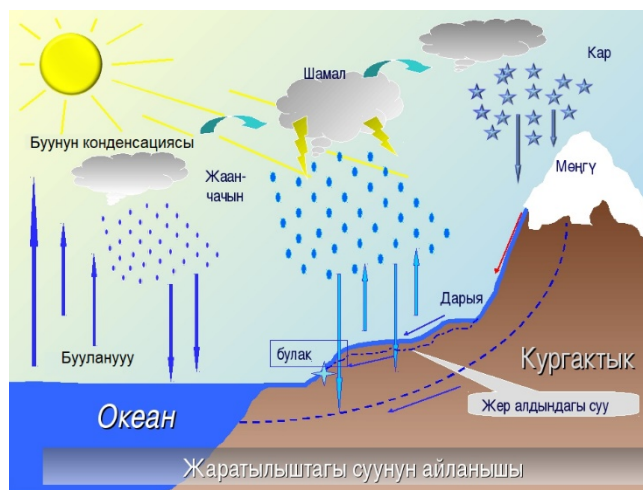

Тапшырма 1 / 2

Гидросферага эмнелер кирет?

Туура келген **эки** жоопту белгилегиле.

- (А) Суу буусу
- (Б) Темир рудасы
- (В) Гүлдөр
- (Г) Мөңгүлөр

Текст 2

Дүйнөлүк океан – гидросферанын негизги бөлүгү, материктерди, аралдарды курчап турган жана жалпы туздун курамы менен айырмаланган Жердин үзгүлтүксүз, бирок текши эмес суу катмары. Дүйнөлүк океан жер бетинин 361,3 млн км², дээрлик 70,8 % ээлейт.

Материктер жана ири архипелагдар Дүйнөлүк океанды 4 чоң бөлүккө (океандарга) бөлөт: Тынч океаны; Атлантика океаны; Инд океаны; Түндүк муз океаны.

Тапшырма 2 / 2

Кайсы океан Түндүк жана Түштүк Американын жээктерин курчабайт?

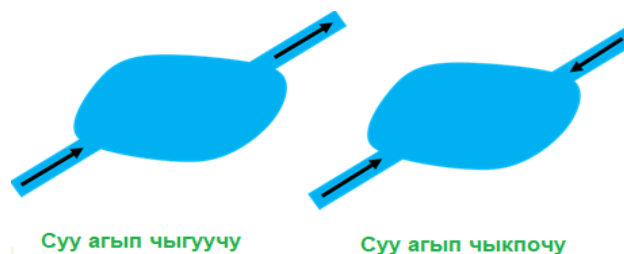
Жообуңарды жазгыла

Текст 3

Көл – суу алмашуусу жай болгон кургактыктагы туюк, табигый чуңкурларга топтолгон суу массасы.

Көлдөр тереңдиги, аянты, чуңкурдун келип чыгышы, туздуулугу, суу алмашуу мүнөзү боюнча айырмаланат.

Суу алмашуунун мүнөзү боюнча суу агып чыгуучу жана суу агып чыкпоочу көлдөргө бөлүнөт. Суу агып чыгуучу көлдөрдөн айырмаланып суу агып чыкпоочу көлдөрдөн бир да дарыя агып чыкпайт.

Тапшырма 3 / 2

Дүйнөдөгү кайсы ири көлдөр суу агып чыгуучу болуп саналат?

Жооптун туура бир варианттын белгилегиле.

- (А) Байкал
- (Б) Өлүк деңизи
- (В) Чоң Туздуу көл
- (Г) Ысык-Көл

Текст 4

Айыл чарбасында суунун басымдуу бөлүгү талааларды сугаруу үчүн, өнөр жайда кагаз өндүрүү жана металл эритүү үчүн колдонулат. Сууну эң ири керектөөчүлөрдүн бири - коммуналдык ишканалар.

Ичүүчү суунун жетишсиздигине алып келген негизги факторлор: адамдын ишмердүүлүгү, көлмөлөрдүн булганышы, урбанизациянын кесепеттери, калктын өсүшү, климаттын өзгөрүшү.

Тапшырма 4 / 2

Таза суунун жетишсиздигинин негизги себептеринин бири кайсы?

Жооптун туура **бир** варианттын белгилегиле.

- (А) Таза сууну керектөөнүн өсүшү
- (Б) Жер титирөөлөрдүн санынын өсүшү
- (В) Дүйнөлүк океандын аянтынын көбөйүшү
- (Г) Катуу буулануу

Текст 5

Суунун басымдуу бөлүгү океанда, азыраакы – мөңгүлөрдө, континенталдык көлмөлөрдө жана жер астындагы сууларда топтолгон. Гидросферанын көлөмүнүн 96,4% туздуу океан суулары, мөңгү суулары - 1,86%, жер астындагы суулар - 1,68%, ал эми жер үстүндөгү суулар - 0,02% бир аз көбүрөөк түзөт.

Тапшырма 5 / 2

Гидросферанын көпчүлүк бөлүгү кайсы суу объектисинде топтолгон?

Жооптун туура **бир** варианттын белгилегиле.

- (А) Дүйнөлүк океанда
- (Б) Көлдөрдө
- (В) Атмосферада
- (Г) Жер алдындагы сууларда

